Hana Whitton

ADAM ZE ZBRASLAVI A PŘÍPAD KRÁLOVSKÝCH DIPLOMATŮ

VYŠEHRAD

Adam ze Zbraslavi a případ královských diplomatů

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Hana Whitton
Adam ze Zbraslavi a případ královských diplomatů – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

HISTORICKÁ DETEKTIVKA

Hana Whitton

ADAM ZE ZBRASLAVI A PŘÍPAD KRÁLOVSKÝCH DIPLOMATŮ

VYŠEHRAD

Až se pro vás tento román stane historií, pošlete ho dál.
Zajistíte tak, že jeho příběh bude pokračovat
s **www.restorio.cz**.

Albatros Media podporuje udržitelný rozvoj,
který vrací použitým věcem smysl.
On-line antikvariát Restorio vaše knihy odkoupí
a zaplatí vám ihned – nečekáte, až se prodají.
Získané peníze si můžete nechat, nebo si vyberete charitu,
kterou jimi podpoříte. V tom případě navýší Restorio částku o 20 %.

© Hana Whitton, 2025

ISBN tištěné verze 978-80-267-3163-4
ISBN e-knihy 978-80-267-3168-9 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)
ISBN e-knihy 978-80-267-3173-3 (1. zveřejnění, 2025) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-267-3174-0 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)

I.

Petr z Aspeltu a neblahé události v mohučském arcibiskupství

Rudeger zamířil zšeřelým klášterním ambitem ze skriptoria, kde právě dokončil opisy několika listin, ke svému příbytku sousedícímu s knihovnou. Toto uspořádání mu vyhovovalo, protože měl tím pádem ničím nerušený přístup do knihovny a po večerech se tam mohl probírat starými rukopisy.

Po náročné a mnohdy vyčerpávající dráze sekretáře a diplomatického posla se uchýlil sem, do benediktinského Sázavského kláštera, kde vypomáhal v místním skriptoriu. Do řádu však nevstoupil. Benediktini mu přesto poskytli střechu nad hlavou.

Občas se mu zastesklo po zajímavém životě u předních dvorů Svaté říše římské, zejména u toho pražského, a po mnohdy nebezpečných misích, kterými býval pověřený. Stačil však jediný pohled na nekonečné lesy obklopující klášter a na stříbřitou hladinu nedaleké řeky Sázavy, aby ho touha vrátit se do královských služeb opustila.

Působení u dvora mohlo být sice zajímavé, jenže bylo také plné temných a mnohdy krvavých tajemství, na něž chtěl právě tady, uprostřed sázavských hvozdů, zapomenout.

A přesto se dnes té nevítané vzpomínce na uplynulá léta nevyhnul. Pronásledovala ho od rána jako pomstychtivý stín.

Zavinil to list, který mu poslal zbraslavský opat Konrád.

Dostat dopis od Konráda, to nebylo nic tak neobvyklého, opat mu občas psával. Znali se dlouho a Rudeger pro něj dodnes pořizoval opisy listin i delších textů.

Konrádův list, který mu dnes doručili, byl jiný. Nešlo o novou zakázku týkající se opisů, ale o nečekanou nabídku – zbraslavský opat se na něj jako na důvěryhodného přítele zběhlého v diplomatických službách obrátil s návrhem, aby se připojil k jeho nové misi.

O jakou misi půjde, o tom se Konrád vyjádřil zatím velmi všeobecně. Naznačil jen, že toto poslání, jež musí zatím zůstat utajeno, souvisí s princeznou Eliškou Přemyslovnou a může ovlivnit budoucnost Českého království.

Navrhl mu proto, že bude nejlepší, setkají-li se co nejdřív a proberou vše raději ústně.

Znělo to sice lákavě, ale Rudeger se rozhodl tuto nabídku nějak slušně odmítnout. Nechtěl se vracet do služeb, v nichž se často stával svědkem sice nevyhnutelných, ale mnohdy neúprosných kroků. Nemínil si opět zatěžovat svědomí nějakými pochybnostmi, zda jednal správně nebo zda se nedopustil smrtelného hříchu.

Zastavil se nyní přede dveřmi svého příbytku. Od rána se nedokázal zbavit pocitu, že ho někdo sleduje, a tak se nyní pozorně zaposlouchal, zda neuslyší něčí kroky.

Obklopovalo ho však pouze hluboké ticho sázavské noci.

Opatrně se pro jistotu ještě ohlédl přes rameno.

Ambit byl liduprázdný.

Slyším trávu růst, pomyslel si poněkud zahanbeně.

A přesto se onen nepříjemný pocit, že je na každém kroku sledován, neztratil ani nyní.

Oddechl si, když se za ním pak s přibouchnutím, jež se ambitem rozlehlo hlasitou ozvěnou, konečně zavřely dveře jeho komnaty. Označení komnata bylo mnohem výstižnější než mnišská cela, nejen proto, že se nestal benediktinem.

Byla to útulná, hezky zařízená místnost. Mohl si toto poměrně nákladné zařízení dovolit, protože si během svého působení ve službách urozených našetřil víc než dost. A sázavský opat Jan nic nenamítal.

Malý svícen, který si přinesl ze skriptoria, postavil na stolek u dveří, pak zamířil k oknu a otevřel okenici. Dýchla na něj

žhavá letní noc. Vzduch byl prosycený svěží pryskyřičnou vůní z okolních lesů, do níž se mísila vůně květin z klášterní zahrady. Mezi korunami stromů probleskovala měsíčním svitem postříbřená hladina Sázavy.

Idylická krása toho místa mu vnesla do duše ztracený klid. Chvilku se jí těšil a potom zamířil do nevelkého přístěnku a přinesl si odtamtud džbánek vína a pohár. Poté se se slastným povzdechem usadil u velkého psacího stolu, na kterém ležela kronika, jíž se podle kláštera, v němž vznikala, říkalo Zbraslavská. Začal ji psát Ota Durynský, který přišel na Zbraslav kdysi s Konrádem.

Ota se stal jeho obdivovaným vzorem, Rudeger totiž také toužil jednou sepsat podobný letopis. Často ho napadalo, že kdyby zůstal v Konrádových službách, mohl se nyní i on podílet na sepisování tohoto výjimečného díla.

Kdyby…

Nemělo však cenu trápit se tím, co se nestalo.

Jednou se do psaní i tak pustí, třebaže sám.

Rozhodně si podobnými úvahami nenechá zkazit tuto chvíli, na niž se těšil celý den.

Rozevřel tlustý svazek na místě, které si označil koženou záložkou.

Než se dal do čtení, nalil si víno do poháru a labužnicky z něj usrkl. Pohlédl na rozevřenou stránku popsanou úhledným rukopisem a ozdobenou umnou iniciálou.

Ano, i já se dám jednoho dne do psaní, ujistil se přitom znovu. Mám přece celou řadu cenných zážitků a jedinečných vzpomínek, které bych si s sebou neměl vzít do hrobu.

I Sázavský klášter má ostatně svou kronikářskou tradici, pokračoval v úvahách. Vždyť ho kdysi proslavila kronika Mnicha sázavského. Na tu můžu navázat. Jednou, až nastane ten pravý čas.

V hloubi duše nicméně věděl, že podobný odklad jsou pouhé výmluvy. Nechtěl se vracet ke vzpomínkám, v tom to bylo. Ty v nejednom případě zahrnovaly zradu končící smrtí na popravišti či zákeřnou ránu dýkou v nějaké tmavé uličce.

Nechal podobných úvah, vrátil se k otevřené kronice a pokusil se do ní začíst. Dnes se mu to ale nedařilo. Písmenka se mu míhala před očima, jako by náhle na stránkách oživla.

Usoudil, že ten nedostatek soustředění jistě způsobila dusná srpnová noc. Vstal a opět přistoupil k oknu.

Měsícem zalitá krajina, která ho před chvílí okouzlila, se však náhle nezdála přátelská. Hrdlo mu sevřel podivný, nevysvětlitelný strach.

Raději se rychle vrátil k rozečtené kronice. Nedokázal se však zbavit onoho nepříjemného pocitu, že ho někdo pozoruje, který ho dnes pronásledoval po celý den. I nyní se mu zdálo, že není v komnatě sám.

Temný obdélník otevřeného okna mu najednou připadal jako hrozivý jícen.

Tohle je směšné! pomyslel si hněvivě. Chovám se jako pověrčivý strašpytel! Zprudka vstal od stolu a chystal se vykročit k oknu, aby opět přibouchl okenici.

To poslední, co na tomto světě zaslechl, byl ostrý svist šípu, který mu v ten okamžik proklál hrdlo.

Rudeger se bez hlesu zhroutil na otevřenou kroniku.

Hlavou mu v tu chvíli bleskla poslední myšlenka, že svou kroniku už nikdy nenapíše a že si své nevšední vzpomínky plné tajemství vezme do hrobu.

Petr z Aspeltu znovu pročítal řádky dlouhého listu, který mu poslal jeho dlouholetý přítel zbraslavský opat Konrád. Ta zpráva byla nadějná, a zároveň znepokojivá. Týkala se situace v Českém království.

Konrád v Čechách zůstal i po smrti Václava III., byť si byl dobře vědom, že v zemi po skonu posledního přemyslovského krále vypukne nelítostný boj o český trůn.

Já však odešel. Petr se jako pokaždé, když dospěl v úvahách až sem, neubránil výčitkám svědomí.

Možná by bylo všechno jinak, kdybych také já setrval.

Jenže jsem vyměnil nejistotu, v níž se České království po vraždě mladého krále Václava III. ocitlo, za výnosné bezpečí mohučského arcibiskupství.

Věděl však, že by jeho přítomnost na vývoji událostí nic nezměnila. Na to znal za léta svého působení český královský dvůr až příliš dobře.

Odložil Konrádův list a zahleděl se oknem do houstnoucího soumraku.

Do Prahy se poprvé vypravil před více než dvaceti lety, v roce 1289 to bylo. Vydal se tam na přání římského krále Rudolfa I. Habsburského, u jehož dvora tehdy působil. Rudolf totiž provdal svou dceru Gutu za českého krále Václava II. a Petr se měl mladému vladaři stát rádcem a věrnou oporou.

V novém působišti se mu líbilo. Zakrátko se stal vyšehradským kanovníkem a Václavovým poradcem a poté kancléřem. Nakonec vyřizoval vše, co souviselo se zahraniční politikou.

Rád na ty časy vzpomínal. Netrvaly však věčně.

Král Václav zemřel a jeho syna, Václava III., zavraždili. Petrovi bylo jasné, že zemi čeká nejistá budoucnost a boj o moc.

Nemýlil se.

Vlády nad Českým královstvím se už podruhé ujal Jindřich Korutanský, manžel princezny Anny Přemyslovny, dcery Václava II. A stejně jako tehdy, když v zemi panoval poprvé, se brzy ukázalo, jak neschopný je vladař. Bylo otázkou krátkého času, kdy bude ze země znovu vypuzen. A Anna s ním.

Česká šlechta by podle všeho viděla na královském trůnu raději Anninu sestru Elišku Přemyslovnu, mladší dceru Václava II.

Petr si povzdychl. Co by asi řekl vzrůstajícímu napětí mezi Annou a Eliškou jejich otec král Václav II.? napadlo ho. Vyřešit tuto situaci snadné nebude.

Opět se raději začetl do Konrádova dopisu.

„*… Že si česká šlechta zvolila Jindřicha Korutanského za svého krále, to by se snad dalo pochopit, vždyť je to manžel Anny Přemyslovny, sestry zavražděného krále Václava III.,*“ napsal mu

Konrád a Petr jako by slyšel jeho hluboký zvučný hlas, *„že si ho však vybrali podruhé, to se dá pochopit jen stěží. Národ volá po změně, a tu představuje Její Výsost Eliška Přemyslovna.*

Věřím, Petře, že za těchto okolností nezůstaneš stát stranou a věren dávnému přátelství s Eliščiným otcem Václavem II. pomůžeš při jednáních ve Špýru. Jejich cílem je nalézt Elišce Přemyslovně vhodného chotě, který by byl jí i Českému království oporou a s nímž by zdárně vyvedla zemi z této těžké situace, jež by jinak také mohla skončit pro národ tragédií…“

Petr si promnul unavené oči.

Podobného vývoje se obával. Korutanec Jindřich nebyl dobrý král, Čechy jen odíral, protože přišel o příjmy z vlastních držav. A manželka Anna mu v tom patrně nedokázala zabránit.

Eliška Přemyslovna znamenala pro České království novou naději, za předpokladu, že se jí dostane vlivného manžela.

V Petrovi náhle vzplála touha vložit se do vývoje těchto událostí, stejně jako kdysi, když pomáhal Eliščinu otci Václavovi II.

A přesto znovu zaváhal. Od doby, kdy se podobného náročného a riskantního úkolu zhostil, uplynulo hodně let. Stojí podobný krok za to? Je mohučským arcibiskupem a kurfiřtem, to se teď stalo jeho posláním.

A přesto ho to lákalo, protože ho k Českému království nepřestal pojit bezpočet pout.

Znovu se začetl do Konrádova dopisu.

Byly to dobré časy, když spolu s Konrádem pomáhali králi Václavovi II. uspořádat poměry v zemi, v níž dosud doznívaly následky porážky v bitvě na Moravském poli.

Věděl téměř s určitostí, že zbraslavského opata v jeho úsilí podpoří. Potřeboval o tom však ještě v klidu, nerušen jinými povinnostmi, nějaký čas přemýšlet. Věděl však také, že se musí rozhodnout co nejdřív.

Ovšem dnes večer se měl zúčastnit hostiny v refektáři mohučského kláštera při katedrále svatého Martina a svatého Štěpána. Arcibiskupský palác sice s klášterem a s katedrálou sousedil, takže by to neměl daleko, hostina však jistě potrvá celý večer. A Konrád čeká na jeho odpověď.

Omluvím se a pošlu tam místo sebe Gotharda, usoudil nakonec. Gothard byl jeho sekretář a protonotář arcibiskupské kanceláře a Petr se na něj mohl v každém ohledu vždycky spolehnout.

Gothard, vysoký plavovlasý mladý muž asketického vzezření, se v arcibiskupské kanceláři objevil krátce poté, co ho tam Petr zavolal.

„Dnes jsem se měl, jak víš, zúčastnit večeře v refektáři," obrátil se k němu Petr, „právě jsem ale obdržel dopis, na který musím bezodkladně odpovědět. Doufám, že mě na té hostině zastoupíš."

„Samozřejmě, Excelence." Gothard se mu s těmi slovy zlehka uklonil.

Petr na okamžik zaváhal, zda mu neprozradit víc. Důvěřoval mu. Vždyť z arcibiskupské kanceláře, již Gothard vedl, dosud nebylo vyzrazeno jediné tajemství z důvěrných dopisů a listin, které tudy procházely. „Vzpomínáš, jak jsem ti kdysi vyprávěl o své dlouholeté misi v Českém království?" zeptal se po chvíli Gotharda.

„Na to se nedá zapomenout!" usmál se Gothard. O působení Petra z Aspeltu ve službách českých králů vyslechl mnohé.

„V Českém království došlo v poslední době k mnoha znepokojivým událostem," pokračoval Petr. „Nemohu tomu nečinně přihlížet. Mnohé bude třeba napravit. Zdá se, že budu zasvěcen do… iniciování změn, které zemi čekají. Nechci se však dopustit neuváženého kroku. Musím si vše důkladně promyslet. Své stanovisko bych nicméně rád do Českého království poslal ještě dnes večer."

„Naprosto tě chápu, Excelence," ujistil ho Gothard. „Zprávu o rozhodnutí tak zásadním nelze odkládat. Na večeři v refektáři tě rád zastoupím a zařídím, aby na tvůj list čekal v kanceláři spěšný posel."

„Děkuji, Gotharde!" řekl Petr.

Vybral jsem si spolehlivého pomocníka, pomyslel si přitom spokojeně a doprovodil Gotharda pohledem ke dveřím.

Znovu si pak přečetl Konrádův dopis.

Potom se vydal do nedaleké katedrály svatého Martina a svatého Štěpána. Věděl, že jedině tam bude mít klid na přemýšlení, co udělat dál.

Vznosná klenba mohučské katedrály svatého Martina a svatého Štěpána vyvolala v Petrovi z Aspeltu pokaždé pocit vlastní pomíjivé nicoty.

Jeho dnešní podvečerní návštěva neměla být v tomto ohledu výjimkou.

Petr za sebou opatrně zavřel postranní branku, kterou do chrámu vešel. Nechtěl nemístným třesknutím jejích těžkých dvířek narušit velebné ticho, jež zde panovalo. Vydal se potom chrámovou lodí k hlavnímu oltáři a vystoupal po několika schůdcích, které k němu vedly. Poklekl před ním a sepjal ruce v prosebné modlitbě.

„Bože, pomoz mi prosím učinit správné rozhodnutí a najít vhodná slova, kterými Konrádovi odpovím," zašeptal. Od úst mu v chladném vzduchu katedrály s každým slovem stoupal bělostný obláček dechu. Jeho šepot, jakkoli tichý, se přesto nesl chrámem zvučnou ozvěnou.

Petr nevěděl, jak dlouho setrval u oltáře na modlitbách, v nichž doufal nalézt odpověď na otázky, které ho tížily. Z hlubokého zamyšlení ho vytrhlo tichounké vrznutí postranní branky. V chrámu nyní nebyl sám.

Náhle se ho zmocnila zlověstná předtucha a poté strach, který nedokázal potlačit. Zamrazilo ho, jako by mu někdo přejel ledovými prsty po páteři.

Pokaždé, když se v katedrále zdržel na modlitbách dlouho do noci, si vzpomněl na osud canterburského arcibiskupa Thomase Becketa.

Toho před více než sto roky zavraždili, když se uchýlil do canterburské katedrály na modlitby. Také on hledal ve složité mocenské situaci odpovědi na své otázky a doufal, že je nalezne v tichu velebného chrámu. Místo toho tam na něj čekala smrt.

Mohl by potkat stejný osud i mě? napadalo Petra často, když za noci klečel před oltářem v mohučské katedrále, a tutéž znepokojivou otázku si položil i nyní.

Dnes si naplno uvědomil, že to vyloučit nelze, zapojí-li se do sporu o vládu nad Českým královstvím.

Korutanskému manželovi Eliščiny sestry Anny jde o všechno, a podle toho bude jednat. Nezastaví se určitě před ničím. Svědčí o tom zprávy o útocích na Elišku Přemyslovnu, které se k Petrovi donesly do Mohuče.

Plamínky svící na oltáři se zachvěly, když se k němu nový příchozí vydal chrámem.

Petr se otočil, ale v kruhu, který do přítmí v katedrále vykreslilo zlatavé světlo voskovic, nikoho neviděl.

Povstal rychle a vykročil od oltáře do tmy, aby zjistil, kdo je ten pozdní návštěvník. Nebál se. Nebezpečí byl odjakživa zvyklý čelit zpříma.

A právě to, že odstoupil od oltáře, mu zachránilo život. V tu chvíli totiž vzduchem prosyceným vůní kadidla zasvištěl šíp a zaryl se do vyřezávaného sloupku u oltáře, přesně tam, kde ještě před chvílí klečel.

Vzápětí chrámem zaduněly kroky prchajícího lučištníka.

„Stůj!“ křikl Petr, ale odpovědí mu bylo pouze třesknutí postranní branky, které se katedrálou rozeznělo ohlušující ozvěnou.

Petr vyběhl ven. Na prostranství před chrámem plálo několik loučí, ale po útočníkovi tam už nebylo ani vidu.

Petr se na okamžik zastavil, aby popadl dech. A potom se rozhodl vyhledat stráž, která tu pravidelně hlídkovala na obchůzce.

Do katedrály se už vrátit nehodlal. O tom, jak se zachová a jakou odpověď pošle opatu Konrádovi na Zbraslav, bylo právě rozhodnuto.

Nikdy se nenechal zastrašit pohrůžkami násilí a nemínil to učinit ani nyní.

Eliška Přemyslovna právě získala v mohučském arcibiskupovi Petru z Aspeltu dalšího důležitého spojence.

Protonotáře Gotharda, který z arcibiskupské kanceláře přispěchal do refektáře nedalekého kláštera, uvítal v prostorné klenuté jídelně šum hlasů.

„To je škoda, že se Jeho Excelence Petr nemůže dnešní večeře zúčastnit," zalitoval jeden z mnichů, kteří zdravili příchozí, když mu Gothard sdělil, že se Petr z Aspeltu pro neodkladné povinnosti dnes večer nedostaví.

„Ale je dobře, žes přišel ty, i když se zpožděním!" pokáral ho v žertu mnich. Znal se s Gothardem dlouho, a tak věděl, že si podobnou přátelskou výtku může dovolit. „Na místo určené původně pro Jeho Excelenci tě nyní zavede jeden z bratří. Čeká tě tam už pohár vína." S těmi slovy kývl na jednoho z mnichů, aby se hosta ujal.

Gothard se usadil za dlouhým stolem a počkal, až se všichni v refektáři utiší. Pak povstal, aby místo Petra z Aspeltu pronesl krátkou řeč. Vysvětlil důvod arcibiskupovy nepřítomnosti a slíbil, že ho zpraví o průběhu dnešního večera.

Pozdvihl pak číši k přípitku a vyprázdnil ji téměř naráz. Celý den byl v jednom kole, a tak usoudil, že si ten doušek určený Petrovi z Aspeltu zaslouží.

Únavu, která na něj dolehla ve chvíli, kdy opět usedl na své čestné místo, se snažil zahnat vyhlídkou na chutnou večeři. Těšil se na svůdně vonící pečeni, kterou jídlonoši právě začínali předkládat hostům.

V okamžiku, kdy jednomu z nich pokynul, aby mu na stříbrný talíř naložil několik plátků se zlatavou kůrčičkou, ho však chuť najednou přešla.

Zmocnil se ho pocit, že je podivně ochromený. Jako by zničehonic ztrácel cit nejprve v prstech a potom v rukou a pažích. Ústa jako by mu ztuhla, nedokázal z nich vypravit jediné slůvko, a zakrátko se mu nedostávalo dechu.

To bude tím, že jsem to víno vypil tak naráz, blesklo mu hlavou. Ta nevolnost jistě rychle pomine.

Gothard se však mýlil. Nejenže jeho nevolnost nepominula, ba naopak. Cítil se čím dál hůř. Hlasy nesoucí se refektářem k němu doléhaly jakoby z velké dálky. Připomínaly vzdálený mořský příboj. Chtěl něco říct, ale nedokázal ze sebe vypravit ani hlásku.

Jednomu z mnichů, kteří obsluhovali hosty, to neuniklo. Přispěchal k němu a starostlivě se ho zeptal: „Jsi v pořádku, Gotharde?“

Gothard k němu obrátil skelný zrak. S úsilím, jež se zdálo nadlidské, se mu podařilo pozdvihnout ruku. Ukázal na svůj prázdný pohár.

A potom se z křesla sesul na zem.

Petr z Aspeltu přecházel neklidně po knihovně. Zpráva o Gothardově náhlé smrti ho hluboce zasáhla.

Zastavil se nyní před felčarem, který se dostavil na arcibiskupství, aby mu tu tragickou zprávu oznámil. Doprovázel ho velitel arcibiskupské stráže, který zde nesměl chybět.

„Co se s Gothardem vlastně stalo?“ zeptal se ho. „Ještě zvečera jsem s ním mluvil, a to se zdál naprosto zdráv!“

„Bylo zřejmé, že panu Gothardovi už není pomoci, když mě k němu povolali,“ odpověděl mu felčar. „Podle mě nešlo o přirozenou smrt. Pan Gothard se, pokud vím, těšil dobrému zdraví. Řekl bych, že selhání srdce způsobil jed, který mu někdo podal ve víně. Tělo musím ovšem ještě ohledat, i když mou teorii potvrzují příznaky zjevné na první pohled.“ Krátce se odmlčel a pak dodal: „Nejedna bylinná směs, která by se určitě našla i ve zdejší klášterní apotéce, by k podobné otravě posloužila. Jako třeba oměj nebo náprstník čili Digitalis purpurea,“ blýskl se svou znalostí latiny. „Proč by se ale někdo chtěl zbavit tak laskavého člověka, jako byl pan Gothard?“ Felčar jen nevěřícně zavrtěl hlavou.

„Myslím, že Gotharda se nikdo zbavit nechtěl," řekl na to Petr z Aspeltu. „Ten jed byl určený mně. Stejně jako šíp, který mě dnes večer jako zázrakem minul v katedrále."

Felčar se na něj překvapeně zadíval. „Tebe někdo napadl v naší katedrále?" zeptal se s neskrývaným zděšením.

„Po tom lučištníkovi jsme pátrali marně," ozval se místo Petra velitel arcibiskupské stráže. „Ale mí ozbrojenci dosud prohledávají okolí chrámu," poznamenal ještě téměř omluvně.

Poté se v knihovně rozhostilo tíživé ticho.

Jako první je přerušil Petr z Aspeltu. „Musím nyní dokončit důležitý list a pak ho okamžitě odeslat," oznámil oběma na znamení, že audience skončila. „Posla mi ještě stačil zajistit Gothard."

„Já se teď vrátím do klášterní kaple, kam zatím uložili mrtvého, abych s určitostí potvrdil příčinu jeho smrti," řekl felčar.

„Nu a já budu pokračovat v pátrání po pachateli těchto odsouzeníhodných skutků," prohlásil velitel arcibiskupské stráže.

„Bůh vás provázej," rozloučil se s nimi Petr.

Dlouho poté, co kroky jeho návštěvníků dozněly v chodbě, pak upíral pohled na dveře, které se za nimi před chvílí tiše zavřely.

Dosud se zdráhal uvěřit tomu, co se právě dozvěděl. Za Gothardovu smrt se cítil zodpovědný.

S povzdechem se vrátil k rozepsanému dopisu zbraslavskému opatovi. Stvrdil v něm svou pomoc královské dceři Elišce a vylíčil Konrádovi, co se v Mohuči právě zběhlo.

„*Jsem si vědom toho, že jsem měl a budu mít nepřátele,*" napsal mu. „*Nebojím se jich. Neodradí mě v rozhodnutí vydat se po cestě, která je podle mě správná.*"

Zapečetil pak list a rozhodl se, že ho poslovi předá raději osobně. Věděl, že tímto dopisem rozhodl o budoucnosti druhých, a také o té své.

Nikdy se však podobných rozhodnutí nebál.

Vstal a zamířil do arcibiskupské kanceláře.

Gothardův posel tam na jeho příchod dosud trpělivě čekal. Petr mu dopis předal.

„Ten, komu je tvůj list určen, jej bude číst už zítra, Excelence," slíbil mu posel.

Petr se s ním rozloučil a vydal se ke svým komnatám. Potom však zaváhal. Věděl, že nyní stejně neusne, a tak zamířil do své kaple.

Avšak vyrovnaný klid, který doufal nalézt, tentokrát v kapli hledal marně.

II.
Osudné listy zbraslavského opata Konráda

Adam ze Zbraslavi přitáhl na ostrohu nad Vltavou koni otěže a zahleděl se ke Zbraslavskému klášteru. Při každém návratu domů se zde zastavil, aby se tím pohledem potěšil. A při každém návratu na Zbraslav zavítal také nejdřív do kláštera, aby zde pozdravil opata Konráda, jenž se mu stal dobrým a spolehlivým rádcem.

Adam působil ve službách Elišky Přemyslovny, ale kdysi pomýšlel na vstup do řádu, a to zejména poté, co se před několika léty stal v Olomouci svědkem vraždy svého královského přítele Václava III. Doufal, že tak najde ztracený směr své životní cesty.

Záhy však pochopil, že jeho poslání je jiné, a z jeho předsevzetí mu nakonec zůstala pouze přezdívka Pater.

Cisterciácký klášter na Zbraslavi mu přesto zůstal druhým domovem, kam se rád a často vracel. A zbraslavský opat Konrád mu nejednou pomohl radou, a to nejen při řešení složitých případů, jimiž byl Adam v královských službách pověřen.

Dnes však nešlo o obvyklou návštěvu při návratu na Zbraslav. Opat Konrád poslal Adamovi list, ve kterém ho požádal, aby se v klášteře co nejdřív zastavil.

V dopise neskrýval své obavy a znepokojení, i když se o nich nerozpisoval, což Adama u vždy vyrovnaného Konráda překvapilo.

A tak se na cestu do Zbraslavského kláštera vydal okamžitě.

Ostatně, stejně se musel dříve nebo později vypravit do Zbraslavi na rodný dvorec, k němuž otec Zbyněk právě přikoupil další polnosti. Usedlost v důsledku toho pojmenoval Nový Hrádek.

Adam se opět zahleděl ke klášteru, k němuž přiléhal chrám Nanebevzetí Panny Marie, který se stal pohřebištěm přemyslovských panovníků. Jen poslední král z přemyslovské dynastie, mladý Václav III., našel místo posledního odpočinku v Olomouci, tam, kde byl zavražděn.

Adam si povzdychl. Václav byl jeho přítel a Adam, který se stal svědkem té vraždy, se s jeho smrtí dosud nesmířil.

Odvrátil od té podívané pohled a pobídl raději koně vpřed.

Na nádvoří Zbraslavského kláštera panoval obvyklý ruch, když tam Adam dorazil.

„Vítej, Adame!“ zavolal na něj Lucius, jeden z mnichů, když Adam sesedal z koně. Všeho nechal a přispěchal k němu. „Měls dobrou cestu?“

„Celkem ano,“ odpověděl mu Adam.

„Otec Konrád je v knihovně,“ hlásil mu Lucius dřív, než se Adam stačil zeptat, kde opata najde. „Netrpělivě tě už očekává,“ dodal. „Tak jen běž, my se ti o koně postaráme!“

„Děkuji ti, Lucie!“ usmál se na něj Adam, předal mu otěže a zamířil ke klášteru. Cestu do knihovny za ta léta znal zpaměti.

Jakmile vkročil do klášterní chodby, v nitru se mu rozlil smírný klid. Při návratu sem tomu tak bylo vždycky. Velebné ticho, které plnilo klenutý prostor chodby, po chvíli přerušil vzdálený zpěv mnichů.

Adam se zastavil a zaposlouchal se do té harmonické melodie, která jako by ho nakrátko přenesla do jiného světa.

Možná jsem měl tehdy před léty zůstat zde, napadlo ho přitom, a žít tady, nerušen strážnými a příkořími okolního světa.

„Snad k nám jednou najdeš cestu.“ Jako by náhle zaslechl hlas opata Konráda, kterému se tehdy svěřil. „Ale nyní je ti určeno jiné poslání.“

Věděl, že má opat Konrád pravdu. Byla mu předurčena jiná cesta. A věděl také, že by si ho strážně a příkoří světa tak jako tak našly i za klášterními zdmi.

Bez dalšího váhání vykročil ke knihovně.

Opata Konráda tam našel sedět za velkým psacím stolem plným listin a dopisů. Jeden z nich si právě přidržoval v nazlátlém světle svící ze stříbrného svícnu stojícího uprostřed stolu, aby se mu v zšeřelé místnosti lépe četlo.

Ten matný přísvit mu zdůraznil každou vrásku v ušlechtilé tváři lemované prošedivělými vlasy.

Adam si ve chvílích jako tato pokaždé uvědomil, jak Konrád v posledních letech plných převratných událostí a bojů o moc zestárl. Smrt krále Václava II., jemuž byl od počátků jeho vlády rádcem, a poté vražda Václavova syna jím hluboce otřásly, stejně jako nepřátelský spor Václavových dcer Anny a Elišky.

Opat Konrád vzhlédl od rozečteného listu, když zaslechl přicházet návštěvníka. Poznal, že to je Adam, a odložil dopis. Vstal a vykročil k němu, aby se s ním pozdravil.

„Tak rád tě zase vidím, Adame!“ vítal ho. „Děkuji ti, žes přijel tak brzy! Nechtěl jsem na tebe naléhat, vím, že tě v Praze drží důležité povinnosti, ale… došlo k několika značně znepokojivým událostem. O těch bych si s tebou chtěl promluvit.“

S těmi slovy mu pokynul, že se má posadit do křesla u krbu, a sám pak usedl naproti němu. Přivolal jednoho z mnichů, aby jim přinesl občerstvení.

„Tohle je specialita bratra Jeremiáše, který má teď klášterní kuchyni na starosti,“ oznámil Adamovi, když jim mnich po chvíli položil na stolek u krbu stříbrný podnos s nadýchanými sladkými bochánky a konvici s vínem. Pokynul mu potom na znamení, že může odejít.

Adam si při pohledu na lákavě vyhlížející pečivo uvědomil, jaký má hlad. Počkal přesto, dokud si jeden z bochánků nevezme Konrád, a teprve potom se natáhl pro další a s chutí se do něj zakousl. Křehké těsto plnily hrušky nakládané v medu.

„To je opravdu lahůdka!“ pochválil vzápětí zákusek.

„A to ovoce je z našeho sadu,“ pochlubil se Konrád. Sám se však jídla sotva dotkl. Bylo na něm vidět, že chce s Adamem mluvit o něčem jiném, a ne o kulinářském umění bratra Jeremiáše. Přesto se nejprve zeptal: „Jak se daří paní Kláře? Je už zcela zdráva?“

Adam si dával s odpovědí načas. Věděl moc dobře, že se Konrád ptá nejen po Klářinu zdraví. Klára pocházela rovněž ze Zbraslavi a Adama k ní poutal hluboký, ale poněkud složitý cit. Nepřestávalo se sice mluvit o jejich zasnoubení, zatím je však museli odložit, nejprve pro Adamovy povinnosti v královských službách a potom pro Klářino vážné, téměř smrtelné zranění. Na Pražském hradě ji totiž před časem napadl útočník v domnění, že jde o Elišku Přemyslovnu, jejíž dvorní dámou Klára byla.

Konrád se netajil tím, že by konečně rád požehnal alespoň Adamovu a Klářinu zasnoubení, když už ne manželství. Vždyť ti dva se znali po léta a okolí je za snoubence dávno považovalo.

Klářino vážné zranění a dlouhá doba jejího zotavování je sice sblížily, zanedlouho je však opět rozdělily další povinnosti, jež jim vyplývaly ze služby u dvora.

Adam nyní nejprve dojedl a poté si omyl prsty v misce s vodou, kterou vedle podnosu přichystal mnich. Utřel si prsty do bělostného ubrousku a teprve potom na Konrádovu otázku odpověděl: „Klára už je Bohu díky zdráva. Zůstala však v Praze, protože chce být nablízku Její Výsosti Elišce Přemyslovně. Ta, jak víš, se uchýlila do bezpečí Svatojiřského kláštera."

„Ach tak," poznamenal pouze Konrád. Vyznělo to poněkud zklamaně, protože by se s Klárou po dlouhé době opět rád viděl.

„Vím, žes asi čekal jiné zprávy, otče," řekl Adam, kterému Konrádovo zklamání neuniklo. „Ale… často si nyní vzpomínám na tvá moudrá slova, že vše má svůj čas a mně že je na tomto světě určeno jiné poslání než vstup do řádu, o kterém jsem tehdy uvažoval. A se vztahem ke Kláře a s manželstvím se to má asi tak stejně – jednou k němu možná dospějeme, ovšem zatím… zatím se zdá, že jsme oba povoláni k jiným cílům."

„Tvá slova tě ctí, Adame," usmál se na něj Konrád a nalil jim oběma víno. „Ostatně, nepovolal jsem tě na Zbraslav, abych ti v tomto ohledu dělal kázání. Rád bych se s tebou podělil o něco, co mně dělá čím dál větší starosti." Konrád se na okamžik odmlčel a potom pokračoval: „Souvisí to s Její Výsostí Eliškou Přemyslovnou. Patříš k nemnohým, kdo jsou zasvěceni do snah nalézt jí vhodného manžela. Muže, který by jí byl v současné

těžké době bojů o moc oporou. Někoho, kdo by jí pomohl v budoucnu vyvést České království ze složité situace, v níž se země ocitla po vraždě jejího bratra Václava III.“

Adam na to pouze mlčky přikývl. Pak se natáhl po poháru, aby se napil.

„Vstoupili jsme v tomto ohledu v jednání s Jeho Veličenstvem Heinrichem VII. Lucemburským, římským králem a vbrzku jistě i císařem Svaté říše římské. Jeho syn Jan by princezně Elišce tou oporou jistě byl.“ Konrád se po těch slovech zahleděl na Adama. Z jeho tváře mohl vyčíst překvapení. Adam o diplomatických snahách zbraslavského opata sice věděl, netušil však, že takto pokročily.

„Neskrývám, že dosáhnout tohoto cíle snadné nebude,“ dodal proto Konrád rychle. „Jeho Veličenstvo Heinrich totiž naznačil, že by po boku Její Výsosti Elišky viděl raději svého bratra Walrama. A pak… v Českém království dosud panuje Eliščina sestra Anna a její choť Jindřich Korutanský, i když ti dva museli už dávno pochopit, že dny jejich vlády jsou sečteny.“

„Ty bys volbu Walrama Lucemburského jako Eliščina manžela podpořil?“ zeptal se ho Adam.

Konrád s odpovědí nezaváhal. „S podobnou volbou nesouhlasím ani já, ani sedlecký opat Heidenreich, který se na těchto jednáních rovněž podílí. Eliščiným chotěm se musí stát Jan Lucemburský. Toho podpoříme. Dali jsme to již jasně najevo. Heidenreichovi i mně je nicméně jasné, že v tomto úsilí budeme potřebovat pomoc.“

„To je rozumný závěr,“ souhlasil s ním Adam a dolil jim oběma poháry.

„Obrátil jsem se proto na několik spolehlivých přátel, kteří tou oporou v minulosti vždy byli,“ pokračoval Konrád. „Věřím, že jí budou i nyní. Ovšem… krátce poté, co jsem každému z nich poslal list, se přihodilo několik politováníhodných událostí a já si nejsem jistý, zda s mou žádostí o pomoc nějak nesouvisejí.“

„V této neklidné době nelze vyloučit nic,“ mínil Adam, celý zvědavý, jaké politováníhodné události mu Konrád vylíčí. „A co se tedy stalo?“

„První dopis jsem poslal Petrovi z Aspeltu, svému dlouholetému příteli, nyní mohučskému arcibiskupovi a kurfiřtovi. Kdysi, před léty, jsme oba bývali rádci Jeho Veličenstva Václava II. Petr však nakonec Čechy opustil a jeho duchovní, diplomatická a politická kariéra vůbec byla a zůstává naprosto oslnivá. Zato já zůstal na Zbraslavi, a ani v nejmenším toho nelituji!“ Konrád se pousmál. Také on se teď natáhl pro pohár a zhluboka se napil. „Jenže Petra se krátce poté, co obdržel můj list, pokusil někdo v mohučské katedrále zabít, když se tam uchýlil na modlitby. V týž den byl na hostině otráven jeho sekretář Gothard. Petr je přesvědčený, že ten jed podaný ve víně byl určený jemu – z té hostiny se totiž na poslední chvíli omluvil.“

„Lidé v tak významném postavení se terčem podobných útoků stávají nezřídka,“ upozornil ho Adam. „Co tě vede k domněnce, že lze napadení Jeho Excelence Petra a smrt sekretáře Gotharda uvádět ve spojitost s tvým dopisem? Nerad to říkám, ale mohučský arcibiskup a kurfiřt bude mít pravděpodobně nejednoho nepřítele.“

„V tom máš bohužel pravdu, Adame,“ přikývl Konrád. „Ovšem já ty události v Mohuči začal uvádět v souvislost s mým listem až poté, co jsem se dozvěděl o násilné smrti jistého Rudegera, kterému jsem adresoval jeden z dalších dopisů. Rudeger působil před mnoha léty v Aspeltových, Heidenreichových i mých službách jako písař a diplomatický posel.“ Konrád se na okamžik odmlčel, jako by se náhle vrátil do dávných dob. „Byl spolehlivý a důvěryhodný. Při přepisování dokumentů byl zasvěcený do nejednoho tajemství,“ pokračoval. „Nakonec se na odpočinek uchýlil do Sázavského kláštera, do řádu však nevstoupil. I tam působil ve skriptoriu a chtěl tam jednou sepsat kroniku podobnou té naší, Zbraslavské.“ Konrád si přejel štíhlými prsty po tváři, aby zahnal dojetí, které v něm vyvolala vzpomínka na Rudegerův sen, nyní už nesplnitelný. „Poslal jsem mu opis části Zbraslavské kroniky,“ dodal ještě. „Nu, té Rudegerovy Sázavské se už nedočkáme.“

„Jak zemřel Rudeger?“ Adam tu otázku položil Konrádovi až po chvíli, když se opat opět ovládl.

„Hrdlo mu proklál šíp, který kdosi vystřelil ze zahrady otevřeným oknem," vypravil ze sebe ztěžka Konrád. „V jeho komnatě ho našli až ráno. Jeden z mnichů se za ním vypravil, když se Rudeger nedostavil do skriptoria." Konrád si opět přejel rukou po tváři, tentokrát aby ten hrůzný obraz zahnal. „Stejnou smrtí měl v mohučské katedrále sejít ze světa i Petr z Aspeltu."

„Domníváš se tedy, že ty dva zločiny spojují listy, které jsi Petrovi z Aspeltu a Rudegerovi poslal? Nebo spíš obsah těchto listů?" pokračoval Adam ve vyptávání.

Konrád přikývl. „Ano. A cítím se zodpovědný za to, co se stalo. Pocit viny mě bude provázet až do konce života. Ale… nemohl jsem jednat jinak. V sázce je osud Českého království. Ty dopisy bych poslal znovu."

„Chápu to," přikývl na to Adam. „Zmínil ses, žes těch dopisů napsal víc. Komu všemu jsi je odeslal?"

„Ještě dva jsem napsal. Jeden sedleckému opatu Heidenreichovi, s nímž jsem vše už předtím osobně probral. A druhý Niklasovi z Mazovy Horky u Českého Dubu," odpověděl mu Konrád. „Heidenreicha ti představovat nemusím a Niklas býval kdysi velitelem ozbrojené stráže, která doprovázela jak Petra z Aspeltu a Heidenreicha, tak mě. Je to čestný muž a sloužil nám vždy poctivě a věrně. Věděl jsem, že se na něj v případě nebezpečí můžeme zcela spolehnout."

„Víc jsi těch listů neodeslal?" zeptal se ho Adam jenom pro jistotu.

„Ne," zavrtěl Konrád hlavou. „Domníval jsem se, že počet osob zasvěcených do mise tak závažné musí být co nejmenší."

„To je moudré rozhodnutí," souhlasil s ním Adam. Pak se zamyslel a teprve po chvíli pokračoval: „V první řadě bude nutné zajistit bezpečí těch, které jsi obeslal a kteří budou zapojeni do diplomatických jednání týkajících se budoucnosti Její Výsosti Elišky Přemyslovny."

„I ty se tedy domníváš, že ony útoky souvisejí s našimi diplomatickými snahami, na které upozornily mé dopisy?" obrátil se k němu Konrád.

„Vše tomu nasvědčuje," odpověděl mu Adam. „Zda to je pravý důvod, to ukáže až budoucnost. I když… může jít o pouhé klamné zdání."

„Ani to nelze vyloučit," poznamenal Konrád. „Vysvětlení, o němž jsem se zmínil, se však nabízí samo. Pro Korutance Jindřicha, kterého česká šlechta touží co nejdřív sesadit z trůnu, představuje Eliška Přemyslovna největší ohrožení jeho postavení. A dozvědět se, že jsme začali vyjednávat její sňatek se synem samotného římského krále… pak by byl podle mě schopný čehokoli, jen aby tomu zabránil."

„Korutanec Jindřich sice v Elišce Přemyslovně hrozbu spatřovat nepřestává," ozval se po chvíli Adam, „pochybuji ale, že by se právě nyní pustil do nějakých vražedných intrik. Není tomu přece tak dávno, co byl odhalen jeho pokus zbavit se Její Výsosti Elišky nízkým způsobem. Pokud by to teď zkusil znovu, může se s panováním rozloučit."

„Kéž bys měl pravdu!" řekl Konrád. „Jindřich Korutanský se prý se svou chotí Annou z Pražského hradu nehne ani na krok. Doufá patrně, že se bouře odporu namířená proti němu nakonec uklidní. Obávám se však, že ten člověk je schopný všeho. Když se mu nepodařilo ponížit Elišku Přemyslovnu mesaliančním sňatkem, chystal se ji odstranit násilně. A její sestra, královna Anna, tomu mlčky přihlížela!"

„Ve hře mohou být také zájmy Habsburků," pronesl zamyšleně Adam. „Ti se po české královské koruně natahovali vždycky. Eliščin sňatek s Janem Lucemburským by je o jejich naděje nadobro připravil. Žádný div, kdyby se pokusili zastavit jeho vyjednávání, a to jakýmkoli způsobem."

„Nezapomínej ale, že se Habsburkové nakonec nároku na vládu nad Českým královstvím vzdali," namítl Konrád. „I když ani za to nelze dát ruku do ohně."

„To opravdu ne!" zasmál se Adam, i když to vesele zrovna nevyznělo. „Ať už je to, jak chce, k tobě do kláštera pošlu velitele své stráže Šimona, aby dohlédl na tvé bezpečí. Šimon je právě na našem dvorci, pomáhá tam mému otci s pracemi na našich

nových polnostech. Já se k nim měl připojit. Jenže… člověk míní, a Pán Bůh mění," podotkl. „Nu co, Šimon to alespoň sem, do Zbraslavského kláštera, nebude mít daleko."

„Ctí tě, že na otce nezapomínáš, Adame," usmál se na něj Konrád.

„Měl bych mu pomáhat víc," řekl Adam provinile. Věděl však, že to v této chvíli není možné. Pokračoval proto raději: „Teď se musíme hlavně postarat také o bezpečí těch dalších, které jsi obeslal. Do Sedleckého kláštera k opatu Heidenreichovi vyšlu Chvala s Jeronýmem, kteří Šimona jinak zastupují. Nic se nesmí ponechat náhodě. A pokud jde o Petra z Aspeltu…"

„O Petrovo bezpečí se teď už strachovat nemusíme. O to se dobře postarají jeho vlastní ozbrojenci," přerušil ho Konrád. „Po tom útoku v katedrále a po Gothardově smrti znásobil jejich počet, jak mi napsal."

„Dobře tedy," přikývl Adam. „Za ním se mohu vydat později. Nesmíme však zapomínat na Niklase. Do Českého Dubu, u něhož se Mazova Horka nachází, se vydám hned, jakmile si promluvím se Šimonem a samozřejmě s otcem." Adam zaváhal a pak ještě dodal: „A potom bych se také rád podíval do Sázavského kláštera. Třeba se tam dozvím něco důležitého, co pomůže našemu pátrání. Ale teď… musíme zjistit, jak se vlastně Gothardův a Rudegerův vrah dozvěděl o tvých listech a o jejich obsahu."

„Tím si marně lámu hlavu už nějaký čas," přiznal se Konrád. „Ty dopisy jsem poslal každý po jiném a velice spolehlivém poslovi. Podle mě se dá vyloučit, že by si některý z nich svěřený dopis přečetl. A i kdyby, pak by napadl jediného adresáta, toho, kterému měl zásilku doručit."

„Předpokládám, žes ty listy psal sám," poznamenal Adam.

„Ano. Nechtěl jsem se o jejich obsah dělit s žádným písařem," přikývl Konrád, ale potom se zarazil. „Ty dopisy jsem sice napsal sám, ale ve skriptoriu. Listy tam sepsané jsou vždy úpravnější." Zamyslel se na okamžik, neboť si tu vzpomínku chtěl přesně vybavit. „Byl jsem tam sám… tedy až na bratra Ignáce, který tam pracoval na opisu nějakého biblického textu. Liber horarum,

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy Adam ze Zbraslavi a případ královských diplomatů**.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.